

ZΗΤΗΜΑ 1ο

- A.** Να δώσετε σχηματικά τη διάταξη που χρησιμοποιήθηκε από τον Chadwick για την ανακάλυψη του νετρονίου και να αναπτύξετε αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο υπολόγισε τη μάζα του. Η σχέση των μαζών των πυρήνων αζώτου m_N και πρωτονίου m_p είναι $m_N = 14m_p$.
- B.** Ένα βλήμα βάλλεται πλάγια από το έδαφος υπό γωνία φ , με αρχική ταχύτητα $\vec{v}_0$. Η αντίσταση του αέρα θεωρείται αμελητέα. Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις ως λανθασμένη ή σωστή και να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.
- α.** Όταν αυξάνεται η γωνία βολής φ ($0^\circ < \varphi < 90^\circ$), το βεληνεκές της βολής αυξάνεται.
- β.** Όταν αυξάνεται η γωνία βολής φ ($0^\circ < \varphi < 90^\circ$), το μέγιστο ύψος της βολής αυξάνεται.
- γ.** Η απόσταση από το έδαφος του σημείου τομής της διεύθυνσης της αρχικής ταχύτητας $\vec{v}_0$ με την κατακόρυφο που διέρχεται από το σημείο πτώσης του βλήματος στο έδαφος είναι τετραπλάσια του μέγιστου ύψους της βολής.

ZΗΤΗΜΑ 2ο

- A.** Μια διάταξη που χρησιμοποιείται ευρύτατα στα ηλεκτρικά κυκλώματα είναι το σύστημα δρομέας-αντίσταση. Να σχεδιάσετε τη σύνδεση της διάταξης αυτής σε κύκλωμα που περιέχει ηλεκτρική πηγή, ώστε να λειτουργεί **α)** ως ποτενσιόμετρο, **β)** ως ροοστάτης. Να εξηγήσετε πώς λειτουργεί η διάταξη σε καθεμιά περίπτωση.
- B.** Μια θερμική μηχανή μπορεί να λειτουργεί με έναν από τους δύο κύκλους (I) και (II) που περιγράφονται από τις παρακάτω αντιστρεπτές μεταβολές.

Κύκλος (I):

- i) Ισοβαρής εκτόνωση AB υπό πίεση P_0 με διπλασιασμό της θερμοκρασίας από T_0 σε $2T_0$.
- ii) Ισόχωρη ψύξη ΒΓ .
- iii) Ισόθερμη συμπίεση ΓΑ .

Κύκλος (II)

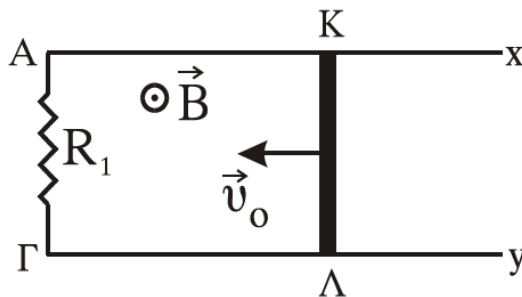
- i) Ισοβαρής εκτόνωση AB υπό πίεση P_0 με διπλασιασμό της θερμοκρασίας από T_0 σε $2T_0$.
- ii) Αδιαβατική εκτόνωση ΒΔ .
- iii) Ισόθερμη συμπίεση ΔΑ .

- α.** Να παραστήσετε τις μεταβολές των δύο κύκλων στο ίδιο διάγραμμα, σε άξονες P - V.
- β.** Να συγκρίνετε τα ολικά έργα που παράγονται σε καθένα από τους δύο αυτούς κύκλους.
- γ.** Να συγκρίνετε τους συντελεστές απόδοσης της μηχανής για τους δύο αυτούς κύκλους.
- δ.** Είναι δυνατόν ο συντελεστής απόδοσης αυτής της θερμικής μηχανής να είναι ίσος με 0,5;

Στα ερωτήματα β, γ και δ να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

ΖΗΤΗΜΑ 3ο

Δύο παράλληλοι αγωγοί Ax και Γy, μεγάλου μήκους, που βρίσκονται πάνω σε οριζόντιο επίπεδο, όπως φαίνεται στο σχήμα, απέχουν μεταξύ τους απόσταση $\ell = 2 \text{ m}$ και τα άκρα τους A και Γ συνδέονται με σύρμα αντίστασης R_1 . Μεταλλικός αγωγός ΚΛ μήκους $\ell = 2 \text{ m}$, που βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από τα άκρα A και Γ, είναι κάθετος στους δύο αγωγούς Ax και Γy και μπορεί να ολισθαίνει πάνω τους χωρίς τριβές. Ο αγωγός ΚΛ έχει μάζα $m = 2 \text{ kg}$ και ωμική αντίσταση $R = 2 \Omega$. Η διάταξη βρίσκεται μέσα σε κατακόρυφο ομογενές μαγνητικό πεδίο που έχει φορά προς τα πάνω και μαγνητική επαγωγή $B = 1 \text{ T}$. Ο αγωγός ΚΛ αρχικά ηρεμεί. Τη χρονική στιγμή $t = 0$ δίνεται στον αγωγό αρχική ταχύτητα $v = 12 \frac{\text{m}}{\text{s}}$.

α. Να βρείτε την τιμή της αντίστασης R_1 , ώστε το ρεύμα στο κλειστό κύκλωμα τη χρονική στιγμή $t = 0$ να έχει ένταση $I_0 = 3 \text{ A}$ και να υπολογίσετε τη θερμότητα Joule που αναπτύσσεται στο κύκλωμα μέχρι τη χρονική στιγμή που η ένταση του ρεύματος γίνεται $I = 1 \text{ A}$.

β. Όταν το ρεύμα πάρει την τιμή $I = 1 \text{ A}$, ασκείται κάθετα στον αγωγό κατάλληλη, οριζόντια, εξωτερική δύναμη $\vec{F}$ αντίθετη προς την ταχύτητά του, ώστε να κινείται με σταθερή επιβράδυνση μέτρου $\gamma = 5 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$. Να υπολογίσετε το μέτρο της ώθησης της εξωτερικής δύναμης $\vec{F}$ για το χρονικό διάστημα από τη στιγμή της εφαρμογής της μέχρι τη στιγμή που η ταχύτητα του αγωγού θα πάρει την τιμή μηδέν.

ΖΗΤΗΜΑ 4ο

Το ένα άκρο κατακόρυφου ιδανικού ελατηρίου είναι στερεωμένο σε οριζόντιο επίπεδο. Στο άλλο άκρο του συνδέεται σταθερά σώμα A μάζας $M = 3 \text{ kg}$. Πάνω στο σώμα A είναι τοποθετημένο σώμα B μάζας $m = 1 \text{ kg}$ και το σύστημα ισορροπεί με το ελατήριο συσπειρωμένο από το φυσικό του μήκος κατά $y_1 = 0,4 \text{ m}$. Στη συνέχεια εκτρέπουμε το σύστημα κατακόρυφα προς τα κάτω κατά $y_2 = 0,8 \text{ m}$ από τη θέση ισορροπίας του και το αφήνουμε ελεύθερο τη χρονική στιγμή $t = 0$.

α. Να υπολογίσετε την κυκλική συχνότητα ω της ταλάντωσης του συστήματος και τη σταθερά επαναφοράς D καθεμιάς μάζας ξεχωριστά.

β. Να δείξετε ότι το σώμα B θα εγκαταλείψει το σώμα A και να βρείτε τη θέση και την ταχύτητα που έχει εκείνη τη χρονική στιγμή.

γ. Να υπολογίσετε την ώθηση της δύναμης του ελατηρίου από τη χρονική στιγμή $t = 0$ μέχρι τη χρονική στιγμή που το σώμα B εγκαταλείπει το σώμα A.

Δίνεται η επιτάχυνση της βαρύτητας $g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$.